

PPT ir specialiųjų poreikių suaugusiųjų švietimas

Jei turite teisę į suaugusiųjų pradinį ir (arba) žemesnįjį vidurinį ugdymą, galite turėti ir teisę į tam tikros formos specialųjį ugdymą. Norvegijos pradinio ir žemesniojo vidurinio ugdymo sistemoje numatytos dvi suaugusiųjų specialiojo ugdymo kryptys.

Viena specialiojo ugdymo kryptis skirta žmonėms, kuriems standartinis ugdymas nebūtų iki galo veiksmingas ir prie kurių poreikių neįmanoma pritaikyti suaugusiųjų švietimo programos.

Antroji specialiojo ugdymo kryptis skirta tiems, kam reikia tobulinti arba išlaikyti pagrindinius įgūdžius. Tokia pagalba gali būti reikalinga žmonėms, kurie yra įgiję aukštesnįjį vidurinį išsilavinimą, bet jiems vis dar reikia pagalbos, arba tiems, kas patyrė traumą ar susirgo ir jiems reikia padėti funkcionuoti kasdieniame gyvenime.

Tiek savivaldybė, tiek Edukacinio ir psichologinio konsultavimo tarnyba (norvegų kalba: *PPT*) turi dalyvauti vertinant, koks specialusis ugdymas atitinka jūsų poreikius, ir jus konsultuoti. PPT atlieka ekspertinį vertinimą (norvegų kalba: *sakkyndig vurdering*) ir pateikia dokumentą, kuriame nurodoma, ar jums reikalingas specialusis ugdymas. Savivaldybė turi priimti individualų sprendimą (norvegų kalba: *enkeltvedtak*) dėl to, ar jūs turite teisę į specialųjį ugdymą ir, jei taip, koks ugdymas jums turėtų būti užtikrintas. Sprendimą bet kada galite apskųsti.

Kas yra PPT?

PPT yra viešųjų paslaugų tarnyba, konsultuojanti darželius ir mokyklas apie jų pritaikymą specialiųjų poreikių turintiems vaikams, jaunuoliams ir suaugusiesiems. PPT gali inicijuoti tarpdisciplininį bendradarbiavimą vietiniu lygmeniu, pavyzdžiui, su sveikatos priežiūros tarnyba arba Norvegijos vaiko gerovės tarnyba (norvegų kalba: *barneverntjenesten*), ir nacionaliniu lygmeniu, pavyzdžiui, su nacionaline specialiųjų poreikių turinčių asmenų švietimo tarnyba (norvegų kalba: *Statped*). PPT yra įsipareigojusi laikytis konfidencialumo.

Ko galite tikėtis iš savivaldybės?

Savivaldybė privalo:

- užtikrinti, kad būtų apsaugoti jūsų interesai;
- prieš priimdama su jumis susijusius sprendimus, išgirsti jūsų nuomonę;
- pasikalbėti su jumis ir atlikti reikalingus vertinimus;
- įvertinti, ar jums reikalingas specialusis ugdymas;
- prašyti, kad PPT pateiktų ekspertinį vertinimą, jei to prašote arba jei suaugusiųjų mokymo programa mano, kad jums reikalingas specialusis ugdymas;

- priimti individualų sprendimą, jame nurodyti, ar jums reikalingas specialusis ugdymas ir, jei taip, kokia forma jis bus užtikrintas;
- parengti individualią dalykų mokymo programą (norvegų kalba: *IOP*);
- užtikrinti specialųjį ugdymą, kaip aprašyta individualiame sprendime ir *IOP*;
- parengti rašytinę metinę specialiojo ugdymo ir jūsų pažangos bei tobulėjimo ataskaitą;
- prieš jums priimant sprendimą užtikrinti, kad gautumėte informaciją, ką reiškia įvertinimas pažymiais ir mokymasis be jų.

Ką galite daryti jūs?

Būdamas pagrindinio / žemesniojo vidurinio suaugusiųjų ugdymo gavėjas, jūs:

- galite reikalauti, kad suaugusiųjų mokymo programa apsvaistytų, ar jums reikia specialiojo ugdymo;
- prieš kreipdamiesi galite su PPT ir mokykla aptarti tai, kas jums kelia susirūpinimą;
- prieš savivaldybei kreipiantis PPT įvertinimo, turite dalyvauti savivaldybės procedūrose ir duoti sutikimą;
- prieš savivaldybei nusprendžiant, kad jums reikalingas specialusis ugdymas, turite dalyvauti savivaldybės procedūrose ir duoti sutikimą;
- turite gauti rašytinę metinę ataskaitą apie jums teikiamą specialųjį ugdymą ir jūsų pažangos bei tobulėjimo įvertinimą;
- galite pateikti apeliaciją, jei jums nesuteikiamas specialusis ugdymas;
- galite pateikti apeliaciją dėl specialiojo ugdymo turinio, įgyvendinimo ar organizavimo;
- galite nuspręsti, ar būsite vertinami pažymiais dalykuose, kurių mokotės pagal specialiojo ugdymo programą.

Jei turite globėją, globėjas turi tokias pat teises kaip jūs.